

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága mint felülvizsgálati bíróság a ... Ügyvédi Iroda

- ügyintéző: dr. Kovács Kázmér ügyvéd - (ügyvéd címe) által képviselt felperesnek (felperes címe) a dr. B. F. jogtanácsos által képviselt alperes ellen biztosítási szolgáltatás iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 1.P.53.683/2005. számon megindított, és a Fővárosi Bíróság 41.Pf.637.772/2006/6. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes 20. sorszámú felülvizsgálati kérelme, a felperes 3. sorszámú csatlakozó felülvizsgálati kérelme alapján tárgyaláson kívül meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

I n d o k o l á s :

A felperes a ... forgalmi rendszámú ... típusú gépjárművére az alperessel kötött Casco vagyonbiztosítási szerződést. A gépjárművet 2004. július 16. és 17. között a város, ... ker. ... u. ... számú ház előtt - ahova azt a felperes fia, **XY** leállította - ismeretlen tettes ellopta. A tettes felkutatására tett intézkedések nem vezettek eredményre.

Az alperes a biztosítási szerződés alapján a szolgáltatási kötelezettsége előtt arra hivatkozással zárkozott el, hogy **XY** erősen ittas állapota miatti önkívületben vesztette el a gépkocsi kulcsait és iratait, ezért a nevezett súlyos gondatlansága folytán, fizetési kötelezettsége alól mentesül.

A felperes ezért keresetet terjesztett elő, amelyben 3.670.000 forint és annak 2004. július 16-tól számított törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 3.670.000 forint tőkét, és ennek

2004. december 31-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamatát. Megállapította, hogy a biztosítási esemény bekövetkezését a felperes a rendőrségi határozattal és a kihallgatott tanúk vallomásaival igazolta. Rámutatott, hogy **XY** ellentmondó nyilatkozatait az ittasságot követő másnapos állapot és a káresemény okozta sokkhatás indokolta. Az alperes mentesülését vizsgálva megállapította, hogy a perben nem merült fel arra nézve adat, hogy a gépkocsi kulcsát a felperes elhagyta volna. A forgalmi engedély gépkocsiban hagyása pedig önmagában mentesülést nem eredményezett. Sem a felperes, sem a fia nem került abba a helyzetbe, hogy gépkocsi kulcsának elvesztését bejelentse, ugyanis ezt a biztosítási eseménnyel egyidejűleg észlelték. **XY** ittassága tekintetében úgy foglalt állást, hogy nevezett a kulcs zsebben való elhelyezésével annak szoros testi őrizetét biztosította, és azzal nem kellett számolnia, hogy alvás közben bűncselekmény áldozataként kifosztják.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az első fokú ítéletet részben megváltoztatta, a marasztalás összegét 2.569.000 forintra leszállította.

A másodfokú bíróság ítélete indokaiban kifejtette, hogy a felperes a lopáskár bekövetkezését bizonyította, ezért a Ptk. 553.§-ának (1) bekezdése és a szerződési feltételek alapján követelheti a teljesítést. Az alperes mentesülése körében kiemelte, hogy a felperes fia atekintetben, hogy a gépjárművet hol és mikor állította le, hogyan fedezte fel a biztosítási eseményt következetes nyilatkozatot tett, melyet további tanúvallomások támasztottak alá. Egyes mentesülési okok tekintetében az első fokú ítélet hiányosságát pótolva megállapította, hogy a felperes illetve fia a káreseményt követően feljelentést és kárbejelentést tett, a kulcs és a forgalmi engedélyt illetően pedig azt állapította meg, hogy ezeket a kertben alvó **XY**tól tulajdonították el. Ezért a közlési és változásbejelentési kötelezettségét a felperes nem sértette. Egyetértett az elsőfokú bírósággal amennyiben nem minősítette a felperes fiának magatartását a szándékossághoz közelítő súlyosan gondatlan magatartásnak. Osztotta azonban az alperes hivatkozását **XY** magatartásának felróhatósága kérdésében. Ezt abban látta megállapíthatónak, hogy a szórakozás folytán olyan mértékű ittas állapotba került, hogy a kulcsok, iratok védelméről nem tudott gondoskodni. A felróható magatartást értékelve a Ptk. 340.§ (1) bekezdése szerint felróhatóság arányában 30-70%-os kármegosztást tartott indokoltnak az alperesre terhelően.

A jogerős ítélet megváltoztatása és a felperes keresetének elutasítása, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

A másodfokú bíróság ítéletét a Pp. 164.§-ába, a 206.§-ba, a Ptk. 277.§ (4) bekezdésébe, a 340.§ (1) és (2) bekezdésébe, az 544.§-ba, 555.§ és 556.§-ába ütközően tartotta jogszabálysértőnek.

Fenntartotta a biztosítási esemény bekövetkezésének bizonyítatlanságára vonatkozó az eljárás kezdetétől hangsúlyozott álláspontját és állította, hogy a felperes fiának a szavahihetősége vitatható, melynek következményeit a felperesnek kell viselnie és utalt a Legfelsőbb Bíróság hasonló tárgykörben hozott ítéletére.

A mentesülése körében tévesnek ítélte a másodfokú bíróságnak a felróhatóságra vonatkozó álláspontját és arra hivatkozott, hogy a súlyos fokú ittassága a súlyos gondatlanság fogalmát merítette ki.

A felperes és fia nem tudtak érdemi felvilágosítást adni a biztosítási esemény bekövetkezésére vonatkozóan, ezért felvilágosítás adási kötelezettség megsértése miatt szolgáltatási kötelezettsége alól mentesült.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult. Csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Előadta, hogy az adott ügyben meghatározó szerepe annak a váratlan körülménynek volt, hogy a felperes fia nem tudott a házba a szórakozást követően bejutni. Ha ez nem következik be, akkor a gépkocsi eltulajdonítására sem került volna sor. A konkrét ügyben tehát nem az ittasságnak volt döntő szerepe.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem Pp. 275.§-ának (2) bekezdésében meghatározott korlátai között vizsgálva megállapította, hogy a felek rendkívüli perorvoslati kérelme nem megalapozott.

Az alperes a jogerős ítéletben megállapított tényállást vitatva állította, hogy a felperes a biztosítási esemény bekövetkezését a Pp. 164.§-ának (1) bekezdése alapján reá háruló bizonyítási teher ellenében nem bizonyította, továbbá hogy a biztosítási esemény bekövetkezésére vonatkozó felvilágosítás adási kötelezettségét megsértette. A jogerős ítélet ezzel ellentétes álláspontja pedig a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésén alapult.

A Polgári Perrendtartás 206.§-ának (1) bekezdésében foglaltak értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A bíróság mérlegelése tehát kiterjed egyrészt az egyes bizonyítékok bizonyító erejének megállapítására, másrészt a bizonyítékoknak és a felek valamint a

per egyéb résztvevői magatartásának egybevetésére és a maguk összességében való értékelésére. Mindezekből következtetés útján alakul ki a bíróság meggyőződése arról, hogy az ügyre vonatkozó tények valósak, bizonyítottak-e.

A Legfelsőbb Bíróság állandósult ítélkezési gyakorlata értelmében a felülvizsgálati eljárásban a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésre. Felülmérlegelésre csak kivételesen akkor kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan maradt, vagy a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen következtetéseket vagy logikai ellentmondást tartalmaz.

Mindezek az adott esetben nem állapíthatók meg. A másodfokú bíróság a bizonyítékok helyes, a Pp. 206.§-ának megfelelő alkalmazásával állapította meg azt, hogy a felek szerződésének részévé tett alperesi Járművek Casco Biztosításának Különös Feltételei (JCKF6) 1. fejezet I.3. pontban meghatározott biztosítási esemény - lopáskár - bekövetkezett.

A jogerős ítélet a mérlegelés és a bizonyítási teherre vonatkozó szabály megsértése nélkül állapította meg azt, hogy a felperes fia a káresemény bekövetkezését követően nyomban feljelentést és kárbejelentést tett, a kulcsot és a forgalmi engedélyt pedig a kertben alvó **XY**-tól tulajdonították el. Mindebből pedig logikai ellentmondás nélkül állapította meg azt is, hogy a felperes a biztosítási esemény bekövetkezését bizonyította és a biztosítási esemény bekövetkezésére vonatkozó közlési kötelezettségét sem sértette meg.

A Ptk. 556.§-ának (1) bekezdése értelmében a biztosító mentesül fizetési kötelezettsége alól amennyiben bizonyítja, hogy a kárt jogellenesen

- a) a biztosítót illetően a szerződő fél
- b) velük közös háztartásban élő hozzátartozójuk
- c) a biztosítottak a szabályzatban megállapított munkakört betöltő alkalmazottai illetőleg megbízottai
- d) a biztosított jogi személynek a szabályzatban meghatározott tagjai vagy személyei szándékosan vagy súlyosan gondatlanul okozták.
- e) e) e)

A (3) bekezdés értelmében ezeket a rendelkezéseket a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség megszegésére is alkalmazni kell. A biztosított kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettségét a Ptk. 555.§-a tartalmazza. Mindezek a törvényben előírt rendelkezések összhangban álltak az alperes általános vagyonbiztosítási feltételei X. pontjában foglaltakkal.

Az idézett rendelkezések értelmében a biztosító mentesülését kizárólag a jogellenes magatartás eredményezi, szükséges továbbá, hogy a meghatározott személyeknek a magatartása szándékos vagy súlyosan gondatlan legyen. A súlyosan gondatlan magatartás fogalmát

a törvény nem határozza meg, azokat részben az adott speciális biztosítási szabályzatok, a konkrét egyedi szerződések tartalmazzák, részben a bíróságnak esetenként kell állást foglalni a magatartás ekkénti minősítését illetően. Ebben a körben a jogerős ítélet ugyancsak a bizonyítékok értékelése alapján foglalta el azt az álláspontját, hogy felperes hozzátartozója a szórakozás megkezdését megelőzően elmulasztotta a gépjármű forgalmi engedélyének és kulcsának biztonságos helyre helyezését. A perbeli időpontban a szórakozás folytán olyan mértékben ittasodott le, hogy az egyik szórakozóhelyen el is aludt, tehát az említett tárgyak őrzéséről nem tudott gondoskodni. Ugyancsak értékelő tevékenység eredményeként foglalta el azt az álláspontot a jogerős ítélet, hogy az előbbieken ismertetett magatartás nem súlyosan gondatlan, hanem felróható, amelyre tekintettel – mögöttes jogként – a Ptk. 340.§ (1) bekezdése szerinti kármegosztás alkalmazására került sor. A felróhatóság arányának 30%-ban való meghatározása ugyancsak nem minősül okszerűtlen mérlegelésnek, ezért a kármegosztás alkalmazása kérdésében sem sértett jogszabályt a jogerős ítélet.

A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme és az abban az okozati összefüggés hiányára vonatkozó álláspont kapcsán a Legfelsőbb Bíróság az alábbiakat szögezi le. Téves a felperes okfejtése miszerint az okozati összefüggést illetően az ittasságnak és az emiatti magatehetetlen állapotnak ne lett volna jelentősége. A gépjármű ellopása nem azzal áll összefüggésben, hogy a felperes fia nem tudott a házba bejutni, hanem azzal, hogy önhibájából olyan állapotba került, amelyben a gépjármű kulcsainak és iratainak őrzéséről nem tudott gondoskodni.

A Legfelsőbb Bíróság a fentiekben kifejtett indokokkal megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sértette a felülvizsgálati kérelemben és a csatlakozó felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat ezért azt a Pp. 275.§-ának (2) bekezdésében foglaltak alkalmazásával hatályában fenntartotta. E döntésének eredményeként rendelkezett akként, hogy a felek a saját felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati költségeiket maguk viselik. [Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78.§, illetőleg Pp. 81.§ (1) bekezdése]

Budapest, 2008. július 4.

Dr. Horeczky Károly a tanács elnöke s.k., Csánitzné Dr. Csiky Ilona előadó bíró s.k., Dr. Kiss Mária bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelél:

tisztviselő